

NOTAT

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Kemikalier
J.nr. 001-12559
Ref. Doble/kirst
Den 16. februar 2015

NOTAT til FOLKETINGETS EUROPAUDVALG OG MILJØUDVALG

Kommissionens forslag om tre delegerede retsakter om undtagelse for anvendelse af bly, kviksølv og cadmium i forhold til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2011/65/EU af 8. juni 2011 om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS2).

Delegerede retsakter.

1. Resume

Formålet med Kommissionens forslag er at indføre to undtagelser til bilag IV i RoHS-direktivet. Der er tale om specifikke og tidsbegrænsede undtagelser, hvor det ikke er teknisk muligt på nuværende tidspunkt at substituere henholdsvis bly og kviksølv inden for medicinske anvendelser. Desuden foreslås forlængelse af en generel undtagelse for cadmium i belysning og displaysystemer i bilag III i direktivet.

Undtagelserne vil på regelplanet medføre en mindre betydende, midlertidig sænkelse af beskyttelsesniveauet, men i realiteten vil der være tale om en neutral påvirkning, idet undtagelserne er udtryk for forlængelser af den brug af stofferne, der er tilladt i dag.

De to undtagelser til bilag IV medfører, at der ikke kommer prisstigninger i regionerne for medicinsk udstyr. Der er ingen andre statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser, ligesom undtagelsen for cadmium i belysning og displaysystemer ikke medfører statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser. De foreslåede undtagelser fastholder de økonomiske og administrative konsekvenser på deres nuværende niveau. Forslagene skal implementeres i RoHS bekendtgørelse nr. 1041 af 30/10/2012.

Regeringen kan støtte de to undtagelser i medicinsk udstyr, da der ikke findes relevante alternativer til anvendelserne og undtagelserne er meget specifikke og tidsbegrænsede. Regeringen kan ligeledes støtte, at der gives tilladelse til brug af cadmium i belysnings- og displaysystemer, som f.eks. fladskærme og telefondisplays, idet der er tale om en midlertidig undtagelse.

Regeringen vil derfor ikke gøre indsigelser mod ikrafttrædelsen af de tre delegerede retsakter. Regeringen vil lægge dette til grund fem kalenderdage fra oversendelsen af nærværende notat.

2. Baggrund

Kommissionen sendte den 30. januar 2015 ovennævnte forslag om to tilpasninger til den tekniske udvikling af bilag IV til Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2011/65/EU for bly og kviksølv, samt en tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III.

De delegerede retsakter er udstedt i henhold til Lissabontraktatens art. 290 og vil træde i kraft, hvis ikke Rådet eller Europa-Parlamentet gør indsigelser mod dem med kvalificeret flertal henholdsvis almindeligt flertal inden for to måneder.

3. Formål og indhold

Direktivets bilag IV omfatter materialer og komponenter, der er undtaget fra direktivets begrænsninger for stoffer for så vidt angår elektrisk og elektronisk medicinsk udstyr og overvågnings- og reguleringsinstrumenter. Pt. omfatter bilaget ca. 44 undtagelser. De to foreslåede undtagelser til **medicinsk udstyr** og **overvågnings- og reguleringsinstrumenter** er:

C(2015) 386 - Kviksølv i systemer til intravaskulær ultralydbilledannelse:
Kviksølv i elektriske roterende connectorer i systemer til intravaskulær ultralydbilledannelse, som er egnet til drift med høj driftfrekvens (>50MHz). Udløber 30. juni 2019.

C(2015) 328 – Bly i polyvinylchloridsensorer i medicinsk udstyr til in-vitro diagnostik:

Bly som termisk stabilisator i polyvinylchlorid (PVC), der anvendes som basismateriale i amperometriske, potentiometriske og konduktometriske elektrokemiske sensorer i medicinsk udstyr til in-vitrodiagnostik ved analyse af blod, andre kropsvæsker og kropsgasser. Udløber 31. december 2018.

Direktivets bilag III omfatter materialer og komponenter, der er undtaget fra direktivets begrænsninger for visse stoffer. Pt. omfatter bilaget 83 undtagelser. Den foreslåede generelle undtagelse for elektrisk og elektronisk udstyr er:

C(2015) 383 Cadmium i belysning og displaysystemer:

- A. Cadmium i farvekonverterende II-VI-lysdioder (<10 mikrogram Cd pr. mm² lysemitterende areal) til brug i halvlederbaserede belysnings- og displaysystemer. Udløber 30. juni 2017.
- B. Cadmium i cadmiumbaserede halvledernanokystal-kvanteøer, som kan ”downshifte”, til brug i displaysystemer (<0,2 mikrogram Cd per mm² displayareal)

Ad. A.) Kvanteø-lysdioder (med og uden cadmium) til belysning (lys-pærer) er på nuværende tidspunkt i udviklingsfasen dvs. der ikke findes færdige produkter på markedet. Kommissionen foreslår derfor, at den oprindelige formulering af undtagelsen, som dækker både belysnings- og displaysystemer, skal forlænges for en kort periode, således at belysningsbranchen i forbindelse med evt. markedsføring kan anmode om en specifik undtagelse.

Ad. B.) Kvanteøer (Quantum dots) i displaysystemer (i f.eks. fladskærme og telefondisplays) har samlet set en mindre miljøbelastning end ældre farvekonverteringsmetoder på grund af deres lave energiforbrug. De erstatter desuden bly (tv med billedrør) og kviksølvbaserede (LCD)- teknologier.

Kommissionen skriver i deres evaluering at cadmiumfrie kvanteøer stadigvæk er på forskningsstadiet og er flere år fra produktionsstadiet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet høres - på linje med Rådet - om hvorvidt man vil gøre indsigelse mod ikrafttrædelse af de enkelte delegerede retsakter. Såfremt der er et almindeligt flertal i Europa-Parlamentet mod en retsakt, kan Kommissionen ikke sætte den i kraft.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant da der er tale om tilpasning af gældende direktiv.

6. Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslagene er delegerede direktiver, og skal derfor implementeres i dansk ret, i form af en ændring af RoHS bekendtgørelse nr. 1041 af 30/10/2012, så undtagelserne fremgår heraf.

7. Konsekvenser

Forslagets økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser

Det vurderes, at forslaget om de tre undtagelser vil fastholde de økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser for erhvervslivet på deres nuværende niveau, idet de virksomheder, som omfattes af undtagelserne, ikke skal skifte til andre kemiske stoffer i deres udstyr og derfor heller ikke skal gendokumentere udstyrets funktionalitet.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

De to undtagelser for medicinsk udstyr i bilag IV er med til at sikre, at der ikke kommer uforholdsmæssige store prisstigninger i regionerne for medicinsk udstyr. Der er ingen øvrige statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser af de to undtagelser. Undtagelsen for cadmium i belysning og displaysystemer medfører ingen statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau

Undtagelserne vil på regelplanet medføre en mindre betydende, midlertidig sænkelse af beskyttelsesniveauet, men i realiteten vil der være tale om en neutral påvirkning, idet undtagelserne er udtryk for forlængelser af den brug af stofferne, der er tilladt i dag.

8. Høring

Kommissionen har haft forslaget i offentlig høring. I forbindelse med høringen af forslaget om undtagelse for cadmium i belysning og displaysystemer, havde en producent af cadmiumfrie tv og displaysystemer (et samarbejde af et engelsk forskningsfirma, en amerikansk kemikalieproducent og en koreansk tv-producent) svaret for sent i forhold til tidsfristen. Derfor er information om deres produkter baseret på cadmiumfrie kvanteøer ikke beskrevet i Kommissionens forslag og derfor heller ikke lagt til grund for forslaget.

De delegerede retsakter, og et tilhørende rammenotat om dem, har været sendt i høring i Miljøspecialudvalget 10. – 16. februar 2015.

Der er ikke indkommet bemærkninger fra organisationerne til sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På ekspertmødet under RoHS2, hvor undtagelserne blev gennemgået, var der generelt tilslutning til undtagelserne i forhold til medicinsk udstyr.

På mødet gjorde landene kommissionen opmærksom på de cadmiumfrie tv og displaysystemer. Det blev diskuteret i hvor høj grad Kommissionen skulle tages højde for de cadmiumfrie displaysystemer ved fastsættelsen af undtagelsens udløbsdato. Der vil sandsynligvis også være tilslutning til undtagelsen for cadmium.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ønsker generelt at begrænse befolkningens udsættelse for farlige stoffer.

Begrænsningerne for RoHS-stofferne i elektrisk og elektronisk medicinsk udstyr kom med i RoHS Direktivet ved omarbejdningen i 2011. Regeringen støttede vedtagelsen af omarbejdningen velvidende, at ikke alle nødvendige undtagelser for elektrisk og elektronisk medicinsk udstyr stod i bilag IV, idet industrien i stedet kunne søge om at få specifikke anvendelser undtaget, så længe der ikke fandtes relevante alternativer. En række virksomheder har gjort brug af den mulighed, og søgt om undtagelser fra det generelle forbud mod bl.a. bly og kviksølv for en række meget konkrete anvendelser (ændringerne af bilag IV). Ansøgningerne er i alle tilfælde blevet indsnævret og gjort meget specifikke af Kommissionens ekspertgruppe, hvor Miljøstyrelsen deltager.

Regeringen støtter, at undtagelserne til medicinsk udstyr gives, da der ikke findes relevante alternativer på nuværende tidspunkt, og undtagelserne er meget specifikke og tidsbegrænsede.

I forhold til belysningsudstyr er den cadmium baserede teknologi kun i udviklingsfasen, dvs. der ikke findes færdige produkter med cadmium på markedet. Kommissionens forslag er nu at forlænge undtagelsen således, at i takt med at produkter udvikles, kan producenterne ansøge om at få undtagelsen yderligere forlænget. Da den cadmium baserede teknologi forventes at kunne bidrage med betydelige energibesparelser også inden for belysning, kan regeringen støtte, at undtagelsen forlænges.

I forhold til undtagelsen til brug af cadmium i tv og displaysystemer bemærkes det, at Kommissionen ikke har beskrevet alternativerne i deres forslag, selv om nogle medlemslande på ekspertmødet gjorde opmærksom på det, at der findes alternativer. Regeringen kan dog støtte, at der gives tilladelse til brug af cadmium i displaysystemer, som f.eks. fladskærme og telefondisplays, ud fra en betragtning om, at der er tale om en midlertidig undtagelse, som vil give både producenten af de cadmiumfrie skærme og displays og øvrige producenter tid til at indarbejde det cadmiumfrie alternativ i alle deres nye produktlinjer inden undtagelsen udløber.

Regeringen vil derfor ikke gøre indsigelse mod ikrafttrædelsen af de tre delegerede retsakter.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketinget, og forelægges nu til orientering.